

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii starożytnej i średniowiecznej
Prowadzący	dr Bartosz Wieczorek
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	niestacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1
Semestr	1
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obligatoryjne
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	TMA_W02; TMA_W13; TMA_W27; TMA_U28
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	wykład kierunkowy
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	
Opis i cele przedmiotu	Zakres przedmiotu obejmuje rozwój myśli filozoficznej od starożytności do średniowiecza, z uwzględnieniem relacji z teologią; analiza głównych nurtów filozoficznych i ich znaczenia dla współczesnej refleksji religijnej. Forma zajęć: wykłady, dyskusja, analiza fragmentów klasycznych dzieł filozoficznych. Jońska filozofia przyrody. Pitagorejczycy. Parmenides. Sokrates i sokraty. Platon. Arystoteles. Epikurejczycy, stoicy, sceptycy. Neoplatonizm. Starożytna filozofia chrześcijańska. Jan Szkot Eriugena. Spory filozoficzne w XI w. Piotr Abelard. Spór o powszechniki. Tomasz z Akwinu. Jana Duns Szkot. Średniowieczne doktryny mistyczne.

	Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z historią filozofii starożytnej i średniowiecznej, nabycie umiejętności rozpoznawania głównych problemów filozoficznych oraz doskonalenie kompetencji krytycznego myślenia. Po ukończeniu kursu student powinien: Poznać główne okresy i myślicieli filozofii starożytnej i średniowiecznej - o Parmenides, Platon, Arystoteles - o Zrozumieć, jak idee tych myślicieli kształtowały europejską kulturę intelektualną. Zrozumieć kluczowe zagadnienia filozoficzne i ich przemiany - o problematyka bytu, poznania, Analizować teksty filozoficzne i argumenty - o praktyka czytania tekstów klasycznych - o umiejętność prowadzenia dyskursu filozoficznego, rozpoznawania argumentów i kontrargumentów Uwzględnić relację filozofii z teologią i religią - o jak filozofia wpływa na interpretację wiary - o problemy filozoficzno-teologiczne (np. wolna wola, istnienie Boga, relacja wiary i rozumu) Rozwijać umiejętność samodzielnej refleksji filozoficznej - o krytyczne myślenie, formułowanie własnych poglądów - o świadomość własnych założeń i ich konsekwencji w myśleniu teologicznym
--	--

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Jońska filozofia przyrody. Pitagorejczycy. Parmenides.	3
2. Sokrates i sokratycy. Platon. Arystoteles. Epikurejczycy, stoicy, sceptycy. Neoplatonizm.	3
3. Jan Szkot Eriugena. Spory filozoficzne w XI w. Piotr Abelard. Spór o powszechniki.	3
4. Tomasz z Akwinu. Jana Duns Szkot	3
5. Średniowieczne doktryny mistyczne.	3

Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	<u>Opis przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	<u>Sposoby weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W02	wykazuje pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii i prawa kanonicznego wobec teologii	wykazuje pogłębioną wiedzę o filozofii starożytnej i średniowiecznej filozofii	Sprawozdanie
TMA_W12	omawia wybrane koncepcje człowieka i świata w ich rozwoju na przestrzeni wieków	omawia wybrane koncepcje człowieka i świata w filozofii starożytnej i średniowiecznej	Projekt indywidualny
TMA_W27	wskazuje na grecko-łacińskie korzenie terminologii nauk teologicznych	Wskazuje na korzenie pojęć naukowych w filozofii starożytnej i średniowiecznej	Sprawozdanie
TMA_U28	proponuje rozwiązania nietypowych problemów w sytuacjach profesjonalnych, integrując pogłębioną wiedzę teologiczną z wiedzą z innych dziedzin	proponuje rozwiązania różnych problemów, integrując pogłębioną wiedzę filozoficzną z wiedzą z innych dziedzin	Projekt indywidualny

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

	wykłady, dyskusje, analiza fragmentów klasycznych dzieł filozoficznych

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	15
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	2	5
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	3	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Ocena końcowa – dwie prace pisemne.

Dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona na wykładzie.

- na ocenę bardzo dobrą student zna wszystkie starożytne i średniowieczne kierunki filozoficzne, rozpoznaje wszystkie spory filozoficzne i zna głównych myślicieli
- na ocenę dobrą student zna większość starożytnych i średniowiecznych kierunków filozoficznych, rozpoznaje większość sporów filozoficznych i zna większość myślicieli
- na ocenę dostateczną - student zna niektóre kierunki filozoficzne, rozpoznaje niektóre spory filozoficzne i zna niektórych myślicieli filozoficznych
- na ocenę niedostateczną - student nie zna podstawowych kierunków filozoficznych starożytności i średniowiecza, nie rozpoznaje podstawowych sporów filozoficznych i nie zna

Literatura obowiązkowa

	G. Reale, Historia filozofii starożytnej, t. I-IV;
	Przewodnik po filozofii średniowiecznej. Od św. Augustyna do Joachima z Fiore (red. A. Kijewska).

Literatura uzupełniająca

	E. Gilson, Historia filozofii chrześcijańskiej w wiekach średnich
	A. Krokiewicz, Zarys filozofii greckiej

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- x wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)